

Sygn. akt III CSK 11/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa "C." sp. z o.o. w K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Starostwu Powiatowemu w K., Gminie K., "S." sp. z
o.o. w K. i "C." S.A. w K.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 1 lipca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2.700 (dwa tysiące
siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki „C.” Sp. z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 25 kwietnia 2019 r., oddalającego jej powództwo w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Starostwu Powiatowemu w K., Gminie K., S. sp. z o.o. w K. i C. S.A. w K. o ustalenie, że powódka jest współwłaścicielem ruchomości we wskazywanym przez siebie udziale - bocznicy kolejowej z rozjazdami usytuowanej na nieruchomościach szczegółowo opisanych w pozwie. U podstaw rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że

przedmiot sporu - wbrew stanowisku powódki - nie stanowi ruchomości, a część składową nieruchomości na której się znajduje.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną złożyła powódka.

Skarżąca uzasadniła potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując, że sprawa zawiera problem prawny, który powinien być rozstrzygnięty dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Wskazała, że dotyczy on przepisów prawa upadłościowego, które nakazują syndykowi masy upadłości likwidację masy upadłości z korzyścią dla wierzycieli. W toku postępowania upadłościowego często dochodzi do sprzedaży rzeczy, które stanowią część składową nieruchomości np. suwnic znajdujących się w halach produkcyjnych, elementów konstrukcji technologicznej np. instalacji chłodniczych, które są związane z nieruchomością budynkową, nie mniej z uwagi na brak zainteresowania zakupem przedsiębiorstwa jako całości dochodzi do sprzedaży poszczególnych części składowych rzeczy, które po przejęciu ich posiadania przez nabywcę - wchodzi do majątku kupującego, są demontowane i stanowią przedmiot obrotu prawnego. Tymczasem, wedle skarżącego sądy pominęły kwestię sprzedaży bocznic kolejowej przez syndyka za zgodą sędziego komisarza na rzecz trzech oddzielnych podmiotów która to sprzedaż nastąpiła po uprzedniej sprzedaży nieruchomości gruntowych - prawa użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynków i budowli na tychże gruntach ale bez prawa własności torów bocznic kolejowej, której sprzedaż w drodze odrębnej procedury prowadził syndyk. Powyższa czynność została uznana przez sądy orzekające w sprawie po 23 latach od poczynionej transakcji - za czynność nieważną – mimo, że syndyk masy upadłości otrzymał zapłatę za sprzedaną rzecz, zaś kupujący wprowadzili tory bocznic kolejowej, jako środek trwałe na swój majątek, rozpoczęli amortyzację i użytkowanie funkcjonalne 70 % części bocznic, zaś w pozostałym zakresie w części zdemontowali tory albo odłączyli je od bocznic.

Pozwany Skarb Państwa - Starosta K. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. Pozwana C. S.A. w K. w odpowiedzi na skargę wniosła natomiast o przyjęcie jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151, i z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, niepubl.).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Przede wszystkim skarżąca nie podjęła próby sformułowania zagadnienia prawnego, nie wskazała przepisów prawnych z którymi się ono wiąże, ograniczając się do przedstawienia jedynie ogólnego opisu stanu faktycznego sprawy. Nie uwzględniła, że skarga kasacyjna winna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Nie przeprowadziła żadnej analizy orzecznictwa i poglądów doktryny. Jej argumentacja jest ogólnikowa, jednostronna i ogranicza się do przedstawienia własnych wątpliwości w opozycji do stanowiska prawnego Sądu drugiej instancji. Takie ujęcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje na jego odniesienie do okoliczności konkretnej sprawy i dążenie do uzyskania tą drogą poglądu, który miałby służyć jej rozstrzygnięciu, nie zaś na istnienie w tym zakresie ogólnego problemu związanego z wykładnią prawa. Skarżąca nie formułuje nowych, dotąd nie rozstrzygniętych problemów wykładniczych lecz zarzuca Sądowi Apelacyjnemu wadliwe rozstrzygnięcie problemów materialnoprawnych. Nie wykazuje zatem, że w sprawie ujawniło się zagadnienie wykładnicze o problemowym czy precedensowym charakterze, którego wyjaśnienie wymagałoby zaangażowania Sądu Najwyższego i sprzyjało rozwojowi prawa.

W związku z konstrukcją skargi ubocznie zaznaczenia wymaga, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę wyłącznie w granicach podstaw, które nie mogą być w uzasadnieniu skargi rozszerzane (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, nie jest w nim dopuszczalne powoływanie przez strony nowych faktów i dowodów, a przedmiotem skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Dostreżenia także wymaga, że sprawa była rozpoznawana przez Sądy obu instancji wyłącznie w odniesieniu do przedmiotu zgłoszonego żądania (ustalenie współwłasności ruchomości w związku z umową sprzedaży) i towarzyszącego mu interesu prawnego, a nie konglomeratu stosunków prawnych między stronami związanych z przysługującym powodce prawem użytkowania wieczystego (art. 235 k.c.) ewentualnie rozliczeniami między stronami z tytułu nakładów.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach należnych pozwanemu Skarbowi Państwa, zastępowanemu w postępowaniu kasacyjnym przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3 i art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

ke